

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce **J. B.** zastoupeného základní odborovou organizací bývalých zaměstnanců DZN s.p. VUD Rtyně v Podkrkonoší, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 4. 2005 č. j. 32 Cad 24/2004 - 58,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 4. 2005 č. j. 32 Cad 24/2004 – 58 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná podala včas kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 4. 2005 č. j. 32 Cad 24/2004 - 58, jímž bylo její rozhodnutí ze dne 20. 2. 2004 č. X pro vady řízení zrušeno, věc jí byla vrácena k dalšímu řízení, a rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.

Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že shora uvedeným rozhodnutím přiznala žalovaná žalobci ode dne 18. 12. 2003 plný invalidní důchod ve výši 8173 Kč měsíčně podle ust. § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“). V odůvodnění uvedla, že výše důchodu se skládá ze základní výměry ve výši 1310 Kč a procentní výměry ve výši 6863 Kč.

Žalobce v žalobě uvedl, že nesouhlasí s výší důchodu ani s datem přiznání dávky. Žádal o posouzení invalidity bez přerušení a o propočet důchodu podle „nového i starého zákona.“

Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že žalobci byl plný invalidní důchod přiznán na základě posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Trutnově ze dne 1. 10. 2003, který posoudil žalobce jako plně invalidního podle ust. § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. v souvislosti s nemocí z povolání, s datem vzniku invalidity 18. 12. 2002. Žalovaná zdůraznila, že v záznamu o jednání je výslovně uvedeno, že žalobce byl při jednání seznámen s tím, že nesplňuje kritéria pro posouzení podle ust. § 78 zákona č. 155/1995 Sb. a že jeho zdravotní stav nyní odpovídá plné invaliditě na následky choroby z povolání. Důchod byl přiznán na základě porovnání procentní výměry důchodu vypočítaného podle zákona č. 155/1995 Sb., i zákona č. 100/1988 Sb. a byl vypočten z procentní výměry pro žalobce příznivější.

Při jednání zástupce žalobce poukázal na to, že jednání OSSZ Trutnov dne 1. 10. 2003 předcházela jednání dne 16. 8. 2002 s pokračováním dne 18. 2. 2003, kde bylo lékařkou OSSZ Trutnov stanoveno, že žalobce splňuje podmínky ust. § 78 zákona č. 155/1995 Sb. a byl vysloven posudkový závěr, že žalobce je invalidní podle ust. § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb. v souvislosti s nemocí z povolání s datem vzniku plné invalidity dnem 18. 3. 1999. Zástupce žalobce poukázal na rozporné závěry jednání OSSZ v Trutnově ze dne 18. 2. 2003 a ze dne 1. 10. 2003. Považoval proto napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, neboť není jasné, na základě čeho byl žalobci přiznán plný invalidní důchod od 18. 12. 2002, neboť v napadeném rozhodnutí není odkaz na datum jednání OSSZ a lze se tedy domnívat, že vychází např. z jednání OSSZ dne 18. 2. 2003, kdy žalobce byl uznán plně invalidním podle § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb. s datem vzniku 18. 3. 1999. Domnívá se, že plná invalidita měla být u žalobce posuzována bez přerušení, neboť od roku 1991 do roku 1993 byl invalidní podle § 29 zákona č. 100/1988 Sb., v roce 1999 mu byl přiznán částečný invalidní důchod a v roce 2004 mu byl přiznán plný invalidní důchod zpětně k datu roku 2000. S odkazem na jednání OSSZ dne 18. 12. 2003 žalobce trvá na tom, že je plně invalidní od roku 1991 bez přerušení. Zástupce žalobce rovněž poukázal na rozpor uvedený v OLDP ze dne 12. 2. 2004 a OLDP, který je součástí rozhodnutí žalované ze dne 31. 10. 1991, kterým byl žalobci přiznán invalidní důchod podle § 29 zákona č. 100/1988 Sb. Uvedené výdělky žalobce ve stejném období (např. roky 1986 a 1990) vykazují různé částky. Žalobce rovněž namítl, že při výpočtu výše důchodu nebyly zohledněny vyplacené náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti podle § 195 zákoníku práce za roky 1991-2004. Proto nesouhlasí s výší přiznané dávky.

Krajský soud vyžádal posudek posudkové komise MPSV se sídlem v Hradci Králové, jejímž úkolem bylo, po celkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, stanovení data vzniku invalidity u žalobce.

Posudková komise vrátila spis bez vypracování posudku s odůvodněním, že k objektivizaci zdravotního stavu žalobce považovala za nutné provést vyšetření doporučená Plicní klinikou FN v Hradci Králové. Žalobce však odmítl spolupracovat a podrobit se diagnostické hospitalizaci. Posudková komise proto bez objektivních výsledků těchto vyšetření nemohla posudek vypracovat.

Krajský soud posoudil věc takto:

V projednávané věci uplatnil žalobce prostřednictvím OSSZ v Trutnově dne 15. 4. 2002 žádost o plný invalidní důchod. Následovala jednání OSSZ dne 16. 8. 2002 a 17. 12. 2002, ukončené dne 18. 2. 2003. Lékařka OSSZ konstatovala, že žalobce splňuje podmínku § 78 zákona č. 155/1995 Sb. a proto ho posuzuje podle zákona č. 100/1988 Sb. Vyslovila posudkový závěr, že žalobce je plně invalidní podle § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb. v souvislosti s nemocí z povolání s datem vzniku invalidity dnem 18. 3. 1999. Z dokumentace OSSZ krajský soud zjistil, že dne 1. 10. 2003 byla u žalobce provedena

mimořádná kontrola zdravotního stavu lékařkou OSSZ. Ze záznamu o jednání OSSZ vyplývá, že žalobce byl seznámen s tím, že nesplňuje kritéria pro posouzení podle § 78 zákona č. 155/1995 Sb. a jeho zdravotní stav odpovídá nyní plné invaliditě na následky choroby z povolání. Lékařka vyslovila posudkový závěr, že žalobce je nyní plně invalidní podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. s datem vzniku plné invalidity od 18. 12. 2002.

Krajský soud uvedl, že vlastnímu vydání rozhodnutí předcházelo správní řízení, tedy posouzení zdravotního stavu žalobce a stanovení data vzniku invalidity ČSSZ. Soud zjistil, že v roce 2003 proběhla dvě jednání na OSSZ, a to dne 18. 2. 2003 a dne 1. 10. 2003, s odlišnými posudkovými závěry posouzení invalidity žalobce vždy podle jiného právního předpisu a také s odlišně stanoveným datem vzniku (změny) plné invalidity u žalobce. Z rozhodnutí žalované nevyplývá, na základě kterého jednání OSSZ byl plný invalidní důchod přiznán, když posudek OSSZ ze dne 1. 10. 2003 nijak nevyvrací závěry posudku ze dne 18. 2. 2003, pouze dospívá k jinému posudkovému závěru. Z toho podle krajského soudu vyplývá, že platí oba posudky a žalovaná se v odůvodnění rozhodnutí nijak nevypořádala se skutečností, na jakém podkladě byl žalobci přiznán plný invalidní důchod ode dne 18. 12. 2003, když ho mohla přiznat i ode dne 18. 3. 1999. Krajský soud shledal, že rozhodnutí žalované je nepřezkoumatelné pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Krajský soud uvedl, že s ohledem na to, že rozhodnutí žalované zrušil, nezabýval se již dále věcně další žalobní námitkou směřující do částky přiznané dávky. Žalovaná tedy v dalším řízení provede nové posouzení zdravotního stavu žalobce OSSZ v Trutnově s řádným odůvodněním svého posudkového závěru, přičemž přihlédne k návrhu na provedení vyšetření doporučených Plicní klinikou FN v Hradci Králové tak, aby mohla objektivně posoudit zdravotní stav žalobce. Teprve poté nově rozhodne o žádosti žalobce o plný invalidní důchod ze dne 15. 4. 2002, přičemž v odůvodnění rozhodnutí uvede, na základě jakých podkladů přiznává dávku důchodového pojištění. Při určení výše důchodu přihlédne k tomu, zda námitky žalobce v tomto směru uplatněné jsou oprávněné, včetně jeho požadavku na zohlednění vyplacených náhrad podle § 195 zákoníku práce.

Žalovaná opřela kasační stížnost o důvod uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tedy pro tvrzenou nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Žalovaná namítá, že napadené rozhodnutí nevzbuzuje pochybnosti o tom, na základě jakého právního předpisu a jeho konkrétního ustanovení vznikl žalobci nárok na plný invalidní důchod. Podle názoru žalované není povinna v odůvodnění uvádět ty skutečnosti a důkazy (v daném případě posudek OSSZ), na základě kterých rozhodovala, neboť žádosti o přiznání požadované dávky bylo plně vyhověno. Ve smyslu ust. § 47 odst. 1 (správně § 46-poznámka soudu) správního řádu není třeba odůvodňovat rozhodnutí, jestliže se účastníku řízení plně vyhovuje. Skutečnost, že v odůvodnění rozhodnutí není citován příslušný posudek, který byl podkladem rozhodnutí, nemůže být důvodem pro nové posouzení zdravotního stavu žalobce.

Žalovaná se dále neztotožňuje se zavazujícím právním názorem soudu, který, vědom si skutečnosti, že žalobce opakovaně odmítl spolupracovat s Plicní klinikou FN v Hradci Králové a podrobit se diagnostické hospitalizaci, zavazuje žalovanou, aby přihlédla k návrhu na provedení vyšetření doporučených Plicní klinikou FN v Hradci Králové tak, aby mohla objektivně posoudit zdravotní stav žalobce.

Žalovaná namítá, že jakákoliv lékařská hodnocení, ať posudkové komise MPSV, znalců nebo fakultních nemocnic, jsou podkladem pouze pro účely přezkumného řízení soudního, posudky prvně jmenované slouží i pro účely odvolacího řízení správního.

Ve správním řízení podle zákona č. 582/1991 Sb. je orgánem, rozhodujícím o plné nebo částečné invaliditě, pouze příslušná okresní správa sociálního zabezpečení. Plicní klinika takovým orgánem není, tudíž její případné vyšetření, resp. dokonce její v rozsudku nespecifikovaný návrh na provedení vyšetření, je pro žalovanou právně irrelevantní.

Žalovaná navrhla, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti popíral její důvodnost a navrhl její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost takto:

Z dávkového spisu žalobce, který si Nejvyšší správní soud vyžádal, vyplývá, že žalobci byl přiznán plný invalidní důchod podle ust. § 29 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., tedy proto, že pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je neschopen vykonávat jakékoliv soustavné zaměstnání.

Podle ust. § 78 zákona č. 155/1995 Sb. poživateli plného invalidního důchodu přiznaného před 1. lednem 1996, který ke dni 31. prosince 1995 dosáhl aspoň věku o deset let nižšího, než je jeho důchodový věk stanovený podle tohoto zákona (§ 32, 74, 76 a § 94 písm. a) lze odejmout tento důchod nejdříve od splátky důchodu splatné v lednu 1997, a to jen za podmínek stanovených předpisy platnými před 1. lednem 1996, jestliže byl tento plný invalidní důchod přiznán pro invaliditu způsobenou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, pro který jeho poživatel mohl vykonávat soustavné zaměstnání, avšak jen zcela nepřiměřené jeho dřívějším schopnostem a společenskému významu dosavadního zaměstnání.

Toto přechodné ustanovení bylo do zákona č. 155/1995 Sb. zařazeno proto, že do tohoto zákona nebylo ani obsahově převzato ust. § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., podle něhož občan byl invalidní, jestliže pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav byl sice schopen vykonávat soustavné zaměstnání, avšak jen zcela nepřiměřené jeho dřívějším schopnostem a společenskému významu dosavadního zaměstnání. Pokud by nebylo přechodné ust. § 78 do zákona č. 155/1995 Sb. zařazeno, pozbyl by ten, kdo se stal invalidním podle ust. § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., svých nároků dnem nabytí účinnosti zákona č. 155/1995 Sb.

Na projednávanou věc však ust. § 78 zákona č. 155/1995 Sb. nedopadá, protože, jak bylo shora uvedeno, žalobce byl v roce 1991 uznán plně invalidním podle ust. § 29 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb.

Pokud tedy posudková lékařka OSSZ v Trutnově v projednávané věci konstatovala, že žalobce splňuje podmínku ust. § 78 zákona č. 155/1995 Sb., posuzuje ho proto podle zákona č. 100/1988 Sb. a vyslovila posudkový závěr, že žalobce je invalidní podle ust. § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb. v souvislosti s nemocí z povolání s datem vzniku invalidity dnem 18. 3. 1999, pak je nutno dovodit, že tyto závěry jsou chybné.

Naopak závěry mimořádné kontroly zdravotního stavu žalobce lékařkou OSSZ Trutnov dne 1. 10. 2003, z nichž vyplývá, že žalobce nesplňuje kritéria pro posouzení podle ust. § 78 zákona č. 155/1995 Sb., jeho zdravotní stav nyní odpovídá plné invaliditě na následky choroby z povolání, s posudkovým závěrem, že žalobce je nyní plně invalidní podle ust. § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. v souvislosti s nemocí z povolání s datem vzniku plné invalidity od 18. 12. 2002, jsou po právní stránce správné.

Krajský soud tedy dospěl k nesprávnému závěru, když se domníval, že platí oba dva posudky lékařky OSSZ Trutnov a dovodil z toho, že žalovaná se v odůvodnění rozhodnutí nijak nevypořádala se skutečností, na jakém základě byl žalobci přiznán plný invalidní důchod ode dne 18. 12. 2002, když ho mohla přiznat i ode dne 18. 3. 1999.

Jak vyplývá ze shora uvedeného rozboru věci, je třeba považovat za zákonu odpovídající posudek OSSZ Trutnov ze dne 1. 10. 2003, který nahradil výše uvedený posudek ze dne 18. 2. 2003. Není tedy dán důvod ke zrušení rozhodnutí žalované pro nepřezkoumatelnost, jak učinil krajský soud, neboť není žádných pochyb o tom, na základě kterého z posudků lékařky OSSZ Trutnov své rozhodnutí vydala a že posudek v rámci mimořádné KLP byl vypracován při použití adekvátního právního předpisu

Nejvyšší správní soud proto zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, že se v něm bude zabývat pouze žalobní námitkou ohledně výše přiznaného plného invalidního důchodu, posudek posudkové komise MPSV již není třeba vyžadovat.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V dalším řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu